

**DĖL „EU INC.“ / 28-OJO REŽIMO PASIŪLYMO – PRAŠYMAS UŽTIKRINTI SOCIALINES
APSAUGOS GARANTIJAS KONKURENCINGUMO TARYBOS POSĖDŽIO METU**

Gerbiamas Ministre,

Kartu su Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) kreipiamės į Jus dėl Europos Komisijos pasiūlymo dėl vadinamojo „EU Inc.“ / 28-ojo režimo reglamento, kuris bus svarstomas rytoj, 2026 m. gegužės 28 d., Konkurencingumo tarybos posėdyje.

LPSK visiškai pritaria [ETUC pozicijai](#) ir reiškia rimtą susirūpinimą dėl šio pasiūlymo. Mūsų vertinimu, „EU Inc.“ reglamento pasiūlymas kelia esminę grėsmę darbuotojų teisėms, darbo standartams, kolektyvinėms deryboms ir darbuotojų dalyvavimui įmonių valdyme visoje Europoje. Pasiūlyme nėra numatyta jokių privalomų ir vykdytinų garantijų, kurios užtikrintų nacionalinių darbo teisės sistemų, kolektyvinių susitarimų ir darbuotojų atstovavimo teisių apsaugą.

Konkrečiai, pasiūlymas kelia šias rizikas:

- Suteikia galimybę didelėms tarptautinėms bendrovėms pasirinkti šį režimą ir taip apeiti nacionalines darbo teisės normas, kadangi reglamento taikymo sritis neapsiriboja startuoliais, bet apima visas bendroves.
- Įtvirtina „kilmės šalies“ principą darbo santykiuose – įmonės registracijos vietos valstybės teisė galėtų reglamentuoti darbo klausimus, grįžtant prie „Bolkestein“ direktyvos logikos.
- 48 valandų registracija ir skaitmeninis gyvavimo ciklo valdymas mažina valstybinės priežiūros efektyvumą – darbo inspekcijų ir mokesčių administratorių galimybes laiku ir veiksmingai tikrinti bendrovių veiklą.
- Nemokumo atveju kreditoriai, įskaitant darbuotojus, susidurtų su padidinta rizika prarasti savo teises į išmokas.

Atkreipiame dėmesį, kad pasiūlymo teisinis pagrindas (SESV 114 straipsnis) yra abejotinas: šis straipsnis skirtas esamų nacionalinių teisės aktų suderinimui, o ne lygiagretaus pasirenkamo režimo kūrimui. Be to, reglamento, o ne direktyvos, pasirinkimas papildomai apriboja valstybių narių galimybes nacionaliniu lygmeniu sustiprinti darbuotojų apsaugą.

Atsižvelgdami į tai, LPSK ryžtingai ragina Lietuvą ES Konkurencingumo tarybos posėdyje pareikalauti, kad „EU Inc.“ reglamentas dabartine forma nebūtų priimtas.

Lietuva turėtų reikalauti, kad prieš tęsiant svarstymus būtų įtvirtintos privalomos ir vykdytinios garantijos, visapusiškai apsaugančios:

- nacionalines darbo teisės sistemas ir kolektyvinius susitarimus;
- profesinių sąjungų teises ir darbuotojų teisę į kolektyvines derybas;
- darbuotojų dalyvavimo įmonių valdyme teises;
- darbuotojų teises nemokumo atveju.

Esame įsitikinę, kad Europa turi siekti konkurencingumo per investicijas, aiškias taisykles ir efektyvią pramonės politiką, o ne kurdama teisines spragas, kurios kenkia Europos socialiniam modeliui ir vidaus rinkos vientisumui.

L.e.p. Pirmininkė

Dalia Jakutavičė